



Konference „Vodní toky 2018“

20.-21.11.2018 Hradec Králové

Ing. Tomáš Sajdl
Ing. Jan Štěpina
„20 let od katastrofálních povodní
na Rychnovsku“

Působnost Správy toků - OPL



Povodeň 22.-23.7.1998 na Rychnovsku

- přechod studené fronty, extrémní bouřkové přívalové srážky
- za 8 hod. spadlo cca 200 mm srážek, někde více než stoletá povodeň (přívalová bouřka o největší intenzitě trvala několik desítek minut)
- v povodí bystrin destruktivní charakter povodně, ničivá vodní eroze
- transport splavenin a spláví do dolních tratí a intravilánů obcí
- v pohybu balvany o hmotnosti několika tun
- povodňová vlna likvidovala všechny překážky (mosty, propustky, hráze, atd.) – vznik druhotných povodňových vln
- problém – splavitelné materiály v okolí vodních toků, chybějící povědomí o povodních a jejich následcích
- nejvíce postižené obce (ležící na VT ve správě LČR): Kounov, Dobré s osadou Hlinné, Deštné v O.h., Olešnice v O.h., Sedloňov, Osečnice

Následky povodně - Kounov



**ztráty na lidských životech
stamilionové škody na majetku**



Následky povodně - Dobré



Potok Hluky - charakteristika

- č. h. p. 1-02-03-009, plocha povodí 12,020 km², délka toku 6,540 km
- levostranný přítok Dědiny v ř. km 43,750 pod obcí Kounov u Dobrušky
- krystalinikum Orlických hor (gabrodiority), nadm. výška 435-841 m.n.m.
- hluboce zaříznutá údolí s vodními toky bystřinného rázu, strmé svahy
- prům. roční úhrn srážek 825 mm, prům. teplota 6,5°C,
- Q100 35,2 m³/s, miskovitý tvar povodí, doba koncentrace odtoku 70 minut (k profilu obce Kounov-Hluky 60 minut),
- střední sklon údolí 4,1%, střední sklon povodí 11,7%, skl. svahů 15-25%
- lesní porosty 43%, TTP 46,4%, orná půda 9,3%, zastavěná plocha 1,3%
- bystřina s intenzivním transportem převážně středního a hrubého štěrku, valounů a balvanů (koeficient bystřinnosti 0,244)
- při normálních srážko-odtokových situacích – slabá intenzita erozních procesů
- největší objemy štěrkových splavenin při povodňových situacích (dnová a břehová eroze koryt), objem splavenin při Q100: 5170 m³

Kamenický potok - charakteristika

- č. h. p. 1-02-03-011, plocha povodí 6,45 km², délka toku 5,950 km
- levostranný přítok Dědiny v ř. km 40,750 pod obcí Dobré
- krystalinikum Orlických hor (gabrodiority), nadm. výška 388-739 m.n.m.
- hluboce zaříznutá údolí s vodními toky bystřinného rázu, strmé svahy
- prům. roční úhrn srážek 820 mm, prům. teplota 6,5°C
- Q100 22,6 m³/s, miskovitý tvar povodí, doba koncentrace odtoku 68 minut
- střední sklon údolí 5,44%, střední sklon povodí 13,76%, skl. svahů 14,4%
- lesní porosty 39%, TTP 45%, orná půda 14%, zastavěná plocha 2%
- bystřina s intenzivním transportem převážně středního a hrubého štěrku, valounů a balvanů (koeficient bystřinnosti 0,218)
- při normálních srážko-odtokových situacích – slabá intenzita erozních procesů
- největší objemy štěrkových splavenin při povodňových situacích (dnová a břehová eroze koryt), objem splavenin při Q100: 2337 m³

- zabezpečovací práce – uvolnění koryt VT od sedimentů a splavenin
- zajištění funkčnosti koryt pro odvádění běžných průtoků, zejména v obcích, realizace do konce roku 1998
- řízení odstranění PŠ – Okresní úřad v Rychnově n. Kn.
- studie odtokových poměrů – koncepce, návrh protipovodňových opatření, projednání s obcemi, vodoprávním úřadem a ochranou přírody, priority
- koryto v obci Q50, zachycení splavenin nad obcí Q100, stabilizace koryt
- velké přehrážky nad obcemi Kounov, Dobré hotovy ještě do konce roku 1998
- hlavní období realizace investičních akcí 1999 – 2000 (podélné úpravy v intravilánu – kamenné rovnaniny a zdi, příčné objekty nad obcí)
- další akce postupně realizovány od roku 2001 do roku 2010
- údržba již vybudovaných objektů (po povodních 2000, 2004, atd.)
- financováno – vlastní zdroje LČR a dotace MZe

Potok Hluky (Kounov) – po povodni



Potok Hluky (Kounov) – po povodni



Potok Hluky (Kounov) – po povodni



Potok Hluky (Kounov) – po povodni



Potok Hluky (Kounov) – po povodni



Potok Hluky (Kounov) – zabezpečovací práce



Potok Hluky (Kounov) – zabezpečovací práce



Potok Hluky (Kounov) – po 20 letech



Potok Hluky (Kounov) – po 20 letech



Potok Hluky (Kounov) – po 20 letech



Potok Hluky (Kounov) – po 20 letech



Potok Hluky (Kounov) – po 20 letech



Potok Hluky (Kounov) – povodeň 03/2000



- postupem času klesá povědomí o následcích povodní a vstřícnost pobřežníků
- spolupráce s obcemi, vzájemná informovanost, koordinace prací
- vždy zápis z povodňové prohlídky
- zabezpečovací práce zahájit po projednání s orgánem ochrany přírody
- studie odtokových poměrů na nejvíce postižená povodí, projednání
- investiční akce řádně připravit, projednat, dokladovat
- rychlá příprava akcí dokud jsou následky povodní „živé“
- u dotačních akcí dodržovat termíny a parametry dané v rozhodnutí
- příčné objekty nutností, kamenné rovnaniny, intravilán – kam. zdi
- zachycení splavenin nad obcí – kamenné přehrážky
- prezentace akcí, připomínání
- osvěta

Kamenický potok (Dobré) – 20 let po povodni



Kamenický potok (Dobré) – 20 let po povodni



Kamenický potok (Dobré) – 20 let po povodni



Kamenický potok (Dobré) – 20 let po povodni



Kamenický potok (Dobré) – výtok ze zatrubení



Lomský potok (Hlinné) – sucho



Potok Hluky (Kounov) – sucho 2018



Potok Hluky (Kounov) – nepořádek



Deštná (Deštné v O.h.) – zásah do koryta



Deštná (Deštné v O.h.) – zásah do koryta



Osečnický potok – terénní úpravy



Osečnický potok – terénní úpravy



- funkčnost realizovaných opatření již prověřily povodně, doplnění o hlásný systém
- koncepční řešení odstranění velkých PŠ a následné PPO žádoucí
- technická opatření v těchto případech nutností, PBPO doplňková opatření
- respektování ekologických hledisek (rybí úkryty, zdrsňené dno, vodní plochy ve zdržích přehrážek, atd.)
- migrační prostupnost s otazníkem (pstruh potoční i nad přehrážkami)
- revitalizační opatření (ve vrcholových partiích omezené možnosti, morfologie, vlastnické vztahy, aj.)
- protierozní opatření v povodí (KPÚ Dobré)
- opatření na přítocích Dědiny – částečné urychlení odtoku do dolní trati
- v poslední době větší problém se suchem, rozkolísanost průtoků
- vazba na plánovanou „suchou“ nádrž Mělčany



Ing. Tomáš Sajdl, Lesy ČR, s.p., Správa toků – OPL, č. tel. 956 953 201

DĚKUJI ZA POZORNOST